

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

XLII. Accessorium naturam sequi congruit principalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

REGULA XLII.

Accessorium naturam sequi congruit principalis.

Quæres primo. Quid nomine principalis & accessorii intelligitur?

R. Principale est, quod per se stat, accessorium verò, quod non per se, sed dependenter ab alio, cui inest, vel accidit, subsistit. Varia sunt exempla: sic hortus est accessorius domui, torcular vineæ, frænum equo, captula vasi aureo vel argenteo, cui incuditur, vagina gladio vel cultro est accessoria &c.

Quæres secundo. Quis hujus Regule sensus?

R. Quod de principali disponitur, afficit accessorium, ita ut permissio vel prohibito, posito vel ablato principali, concessum vel prohibitum, positum vel ablatum censeatur accessorium. Ratio est: quia accessorium quâ tale cum principali est connexum, ab eoque dependet, connexorum autem eadem est ratio, ita, ut quod de uno dicitur necessè sit, ut de altero intelligatur. *Cap. translato. 3. de constitut.*

Quæres tertio. Quæ hujus Regule exempla?

R. Sequentia *prima*. est in Judiciis. Cui delegata est jurisdictio, ei quoque delegata sunt accessoria jurisdictioni. *cap. præterea. 5. cap. prudentiam. 11. §. sexta. de offic. delegat.* ita, cui data commissio, ut de matrimonio in ordine ad divortium cognoscat, ei quoque, an

dissoluto matrimonio per divortium restituenda sit dos, cognoscendi data est facultas.

Secundum in gratiis. Quidam obtinuit gratiam, ut in Canonicum recipiatur, ad quem finem datus est gratiæ executor, sicut ergo morte concedentis non expirat gratia, sic nec executoris officium gratiæ accessorium. *Cap. si super. 9. de offic. deleg. in 6.*

Tertium in Simonia. Quia simoniacam est spirituale vendere officium, ideo etiam reddituum temporalium venditio Simonia labem continet: hi enim annexi, & ad officium spirituale sunt accessorii, cum dentur propter officium.

Quartum in Testamentis. Si paternum non valet testamentum, nec pupillaris valet substitutio, quæ pars & sequela est paterni testamenti. *§. liberis. 5. institut. de pupillar. substitut.* Legato domo hortus quoque domui accessorius legatus esse censetur.

Quintum in beneficiis. Si Parochia Canonicatui est annexa & accessoria, eadem ætas idemque ordo, qui ad principalem requiritur Canonicatum, ad accessoriam sufficit Parochiam,

Quæres quarto. Quæ Regule exceptiones?

R. Sequentes. *1ma.* Nisi accessorium

rium vel ex te vel ex legis dispositione à principali sit separabile; ita licet juramentum, quo contractus confirmatur, contractui sit accessorium, invalido tamen contractu obligat juramentum. Sic quoque Juramentum promissioni usurarum, quæ invalida est, adjectum tenet & servandum est. *Cap. debitores. 6. de jurejur.* cum enim tale juramentum ex parte jurantis turpitudinem non contineat, à principali separabile & adimplendum est, non obstante, quod contractus invalidus existat: quia non vergit in æternæ salutis detrimentum, nec redundat in alterius detrimentum, *Cap. cum contingat. 28. de jurejur. cap. quamvis. 2. de pactis. in 6.*

Secunda. Nisi sit alia accessorii, quàm principalis ratio, & juris dispositio: sic matrimonio ob uxoris adulterium dissoluto, quod est principale, penes maritum manet dos matrimonio accessoria, quod à jure in pœnam adulterii & favorem innocentis specialiter est constitutum.

Tertia. Nisi accessorium omninò sit voluntarium, ut sunt legata, fidei commissa, quæ testamento non sunt necessariò accessoria, cum etiam sine eodem

fieri valeant. *Authent. ex causa. C. de liberis. præter.* Item legata pia in testamento ob solemnitatis defectum irrito valorem obtinent. *Cap. indicante. 4. cap. relatum. 11. de testam.*

Quarta. Nisi accessorium speciali innitatur rationi, ita quamvis pupillus sine tutoris autoritate contrahens nec naturaliter, nec civiliter obligetur, fidejussor tamen, qui pro pupillo intercessit, & naturaliter & civiliter obligatur, licet fidejussio contractui sit accessoria: Jura enim præsumunt, quod intercedens pro pupillo seipsum principaliter obligare voluerit.

Demum quantumvis corruente principali corruat accessorium, atamen corruente accessorio non corruit principale; ita si in lege jejunii quoad secundam refectionem dispensatum fuerit, ex hoc tamen in abstinentia à carnibus, quæ est principale in re per legem jejunii præcepta, dispensatum esse dici non debet. Testamentum minus solemne inter liberos subsistit, atamen relicta extraneis legata, quæ sunt accessorium, non subsistunt. *L. hac consulsissima. 21. C. de testam.*

C A S U S.

Zegerus ex vitæ melioris proposito professionem regularem emisit: dubitatur, an monasterium in bona succedat. (A) Testamentum quidem antequam de religione cogitasset, fecerat, sed ex pluribus Capitibus nullum, in quo quædam pia legata instituerat, quæ monasterium prætendebat. (B) Ob stoma-

chi debilitatem impetratâ in jejunioregulari dispensatione, toties, quoties placebat, carnes de die comedebat. (C) Sacerdotii ob mutilationem incapax à Prælato etiam Subdiaconatum suscipere prohibetur: (D) Dispensatus tamen à summo Pontifice Ordines minores simul cum Subdiaconatu suscipit, (E) in

(E) in quo etiam sæpius ministravit.
 (F) Parochiam, quæ aliquando sæcularis erat, nunc monasterio incorporata, adeptus est, in qua plura altaria redditus particulares habentia. (G) Dolo circumventus minique adactus se intra annum curatum Beneficium dimisurum, & ad claustrum rediturum iuravit; quia verò se sine Prælati proprii licentia nihil potuisse promittere novit, promissionem invalidam, neque se Juramento teneri arbitratur. (H) Cum

licentia Prælati emit fundum, cui Jus patronatûs, feudum, aliæque servitutes annexa sunt, super quibus litem movebat venditor, quod similia alienandî nunquam intentionem habuisset. (I) Sæpius Zegerus scrupulum habuit, an professio sua valida esset, eò quod nunquam illam fecisset, si scivisset, quod religiosi tam intra quàm extra claustrum constituri Prælati sui ubique existant obedientiarum. (K)

RESOLUTIO.

(A) **M**onasterium bonorum in communi capax, ut sunt omnium Religionum cœnobita exceptis Capucinatorum & Observantium per *Trident. Sess. 25. de Regular. cap. 3.* & paucis aliis per speciales constitutiones approbatis, ut Discalceati, in omnia bona & Jura professi succedit per hanc Regulam: Cui per professionem Religiosus dat principale, id est se, etiam dat sua, quæ sunt, accessoria.

(B) Quamvis testamentum ob solemnitatum defectum nullum esset, pia tamen legata valebant. *Cap. indicante. 4. cap. relatum. 11. de testam.* licet enim testamento accessoria sint legata, necessariò tamen accessoria non sunt.

(C) Dispensatus in Jejunio quantum ad unam refectionem, in abstinentia dispensatus non est, nec e contra; quantumvis enim illa in præcepto Jejunii conjuncta sint, partes tamen præcepti separabiles sunt: ideoque dispensatus
R. D. Schnorrenberg in Reg. Jur.

in una parte præcepti, in altera dispensatus non est.

(D) Sacerdotii v. g. ob carentiam oculi canonici incapax, Subdiaconatus tamen capax est; siquidem et si Ordines inferiores ad Sacerdotium ordinentur, merè tamen accessorii non sunt, ita, ut suscipere Sacerdotium, vel in eodem ministrare prohibitus, Subdiaconatum quoque suscipere, vel in illo ministrare prohibeatur.

(E) Eadem die Subdiaconatus cum quatuor minoribus conferri non debet quod si tamen Subdiaconatum cum minoribus conferendi fuerit consuetudo, suscipientes non sunt suspensi. *S. Congreg. ad cap. 13. Trident. de reform. Sess. 23.*

(F) Duos ordines Sacros eodem die suscipiens suspensionem quidem incurrit, *Cap. literas. 13. de tempor ordinat.* & consequenter ordinem taliter susceptum exercens irregularis efficitur.

R

citur,

citur. *Cap. Apostolica. 9. de Cleric. ex-
somm.* quod tamen de eo, qui eodem
die Subdiaconatum cum quatuor mi-
noribus suscipit, dicendum non est.

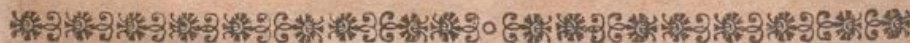
(G) Si altaria redditus speciales ha-
bentia in particularia beneficia non
fuerint erecta, *Zegerus* eo ipso quo
Pastor est, etiam Rector altarium vi
præsents Regulæ existit; secus, si al-
taria specialia sint beneficia.

(H) Juramentum hoc promissionis
non firmat contractum, qui duplici
ex capite infirmus est: 1mo, quia do-
lo & minis extortus; 2do, quia à per-
sona Prælato per votum obedientiæ
subjecta factus; idcirco Juramento
ex religionis tantum virtute obligatur,
in quantum res jurata licita est & ho-
nesta, ac ita tam promissio quam Ju-
ramentum implicitam conditionem: Si

Prælatus consentiat, involvit, quo
contradicente non potest, consentien-
te potest, & vi Juramenti cedere de-
bet. *Cap. debitores. 6. Cap. cum contin-
gat. 28. de jurejur. Cap. quamvis. 2. de
pact. in 6.*

(I) Vendendo fundum seu princi-
pale, simul tanquam accessoria cessit
Jus patronatûs & servitutes prædio an-
nexas, quamvis de illis non cogitaverit,
dummodo specialiter non exceperit.
Cap. ex literis. 7. de Jure patronat.

(K) Eodem modo volens *Zegerus*
principale, in tali nempe ordine &
monasterio facere professionem, ad
omnia quoque accessoria ejusdemque
monasterii disciplinam & constitutio-
nes sese obligare voluit, unde scrup-
ulus inanis non subsistit.

REGULA XLIII.

Qui tacet, consentire videtur.

Quæres primò. Quis hujus Regulæ
sensus?

ꝛ. Qui tacet in dubio non dissen-
sire, sed consentire videtur, dummo-
do res in se æqualiter dubia sit, nec
in contrarium appareat conjectura. Ra-
tio est: Cum enim à natura nobis in-
ditum sit, ut iis, quæ fieri nolumus,
contradicamus, nisi à contradictione
aliunde retrahamur, ideo si tacemus

& non contradicimus, in dubio non
dissentire, sed consentire rectè præ-
sumimur.

Quæres secundò. Quæ hujus Regu-
læ exempla?

ꝛ. Sequentia: 1mo. Si filia soluto
matrimonio patri dotem repetenti non
contradicat, in actionem patris pro
dote consentire præsumitur. *L. soluto.
2. §. voluntatem. ff. soluto matrimon.
2do.*